EVROPSKÝ PARLAMENT 2009 - 2014

Dokument ze zasedání

10. 2. 2012 B7-0061/2012

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě otázky k ústnímu zodpovězení B7-0036/2012

v souladu s čl. 115 odst. 5 jednacího řádu

o návrhu rozhodnutí Rady o uzavření regionální úmluvy o celoevropsko-středomořských preferenčních pravidlech původu

Emilio Menéndez del Valle, Vital Moreira
za Výbor pro mezinárodní obchod

B7-0061/2012

Usnesení Evropského parlamentu o návrhu rozhodnutí Rady o uzavření regionální úmluvy o celoevropsko-středomořských preferenčních pravidlech původu (2012/2519(RSP))

Evropský parlament,

– s ohledem na svá usnesení ze dne 27. října 2006 o hodnocení barcelonského procesu[1] a ze dne 25. listopadu 2009 o evropsko-středomořském hospodářském a obchodním partnerství před konáním osmé konference ministrů obchodu států evropsko-středomořského partnerství (Euromed)[2],

– s ohledem na prohlášení z Barcelony ze dne 28. listopadu 1995, které ustanovilo partnerství mezi Evropskou unií a zeměmi jižního a východního Středomoří, a na pracovní program, jenž byl během této konference přijat,

– s ohledem na společné sdělení Evropské komise adresované Evropské radě, Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 8. března 2011 nazvané „Partnerství pro demokracii a sdílenou prosperitu s jižním Středomořím“ (COM(2011)200 v konečném znění),

– s ohledem na evropsko–středomořský obchodní plán po roce 2010, jenž byl přijat na osmé konferenci ministrů obchodu Unie pro Středomoří v roce 2009,

– s ohledem na společné sdělení Komise adresované Evropské radě, Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů a vydané dne 25. května 2011 pod názvem „Nový přístup k sousedství, jež prochází změnami“ (COM(2011)0303 v konečném znění),

– s ohledem na evropsko-středomořské dohody o přidružení mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Tuniskem[3], Izraelem[4] , Marokem[5], Jordánskem[6], Egyptem[7], Libanonem[8] a Alžírskem[9] na straně druhé a na evropsko-středomořskou prozatímní dohodu o přidružení týkající se obchodu a spolupráce mezi Evropským společenstvím a Organizací pro osvobození Palestiny (ve prospěch palestinské samosprávy)[10],

---

[1] Úř. věst. C 272, 09.11.06, s. 570.
[2] Přijaté texty, P7_TA-PROV(2009)0091.
[3] Úř. věst. L 97, 30.3.1998, s. 2.
[4] Úř. věst. L 147, 21.6.2000, s. 3.
[5] Úř. věst. L 70, 18.3.2000, s. 2.
[6] Úř. věst. L 129, 15.5.2002, s. 3.
[7] Úř. věst. L 304, 30.9.2004, s. 39.
[8] Úř. věst. L 143, 30.5.2006, s. 2.
[9] Úř. věst. L 265, 10.10.2005, s. 2.
[10] Úř. věst. L 187, 16.7.1997, s. 3.

– s ohledem na rozhodnutí Rady přidružení ES-Turecko č. 1/95 ze dne 22. prosince 1995 o provádění závěrečné etapy celní unie (96/142/ES),

– s ohledem na studii o dopadu evropsko-středomořské oblasti volného obchodu na udržitelný rozvoj, kterou vypracoval Institut pro politiku a řízení rozvoje univerzity v Manchesteru,

– s ohledem na svou zprávu ze dne 21. prosince 2006 o vytvoření evropsko-středomořské oblasti volného obchodu (2006/2173(INI)) a příslušná hlediska v ní obsažená,

– s ohledem na závěry evropsko-středomořských ministerských konferencí a ministerských konferencí jednotlivých odvětví konaných od zahájení barcelonského procesu, a zejména na závěry deváté konference ministrů obchodu Unie pro Středomoří, která se konala dne 11. listopadu 2010,

– s ohledem na rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 25. února 2010 ve věci C-386/08, *Brita GmbH v. Hauptzollamt Hamburg-Hafen*,

– s ohledem na prohlášení EU ke čtvrtému zasedání Rady přidružení EU–Izrael, jež se konalo v Bruselu ve dnech 17.–18. listopadu 2003,

– s ohledem na technickou dohodu mezi EU a Izraelem týkající se protokolu 4 k dohodě o přidružení EU-Izrael a na oznámení Komise určené s názvem „Dovozy z Izraele do Společenství“[1] určené dovozcům,

– s ohledem na závěry týkající se mírového procesu na Blízkém východě, které přijala Rada ve složení pro zahraniční věci na svém 2985. zasedání v Bruselu dne 8. prosince 2009,

– s ohledem na sdělení Komise týkající se data uplatňování protokolů o pravidlech původu upravujících diagonální kumulaci mezi Evropskou unií, Alžírskem, Egyptem, Faerskými ostrovy, Islandem, Izraelem, Jordánskem, Libanonem, Marokem, Norskem, Švýcarskem (včetně Lichtenštejnska), Sýrií, Tuniskem, Tureckem a Západním břehem Jordánu a pásmem Gazy[2],

– s ohledem na dohodu mezi Evropským společenstvím a vládou Dánska a autonomní vládou Faerských ostrovů[3],

– s ohledem na čl. 115 odst. 5 a čl. 110 odst. 2 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že celoevropsko-středomořská zóna diagonální kumulace původu je založena na celé řadě dvoustranných protokolů o pravidlech původu, které jsou pro podniky, zejména pro malé a střední podniky, a pro země příliš komplikované, než aby z nich mohly těžit;

B. vzhledem k tomu, že v říjnu 2007 evropsko-středomořská konference ministrů obchodu konaná v Lisabonu poskytla impuls k vytvoření návrhu úmluvy, jež by sjednotila všechny

[1] Úř. věst. C 20, 25.1.2005, s. 2.
[2] Úř. věst. C 156, 26..2011, s. 3.
[3] Úř. věst. L 53, 22.2.1997, s. 2.

protokoly vypracované pro celoevropsko-středomořskou oblast do jednoho zjednodušeného nástroje, čímž by se usnadnilo využívání celoevropsko-středomořské kumulace původu; vzhledem k tomu, že tato úmluva byla schválena devátou konferencí ministrů obchodu států Unie pro Středomoří, která se konala dne 11. listopadu 2010;

C. vzhledem k tomu, že geografický rozsah této úmluvy byl rozšířen tak, aby zahrnoval i země zapojené do stabilizačního a asociačního procesu, čímž se v důsledku znásobí přínosy celoevropsko-středomořské kumulace původu;

D. vzhledem k tomu, že ačkoliv se jedná o velmi pozitivní kroky, výsledkem je, že jakékoli zneužívání nebo obcházení pravidel o kumulaci původu bude rovněž mít širší geografický dopad;

E. vzhledem k tomu, že EU uzavřela s Izraelem i s Palestinou dohody o přidružení, jež obě zahrnují dohodu o volném odchodu obsahující oddělená a rozdílná ustanovení týkající se preferenčního obchodního zacházení;

F. vzhledem k tomu, že Rada Evropské unie ve svém závěru věnovaném mírovém procesu na Blízkém východě ze dne 8. prosince 2009 opakuje, „že osidlování [...] je podle mezinárodního práva nezákonné, představuje překážku dosažení míru a ohrožuje možnost dosáhnout dvoustátního řešení“;

G. vzhledem ke stanovisku EU, podle něhož není možné uplatňovat preferenční sazební zacházení podle dohody o přidružení EU-Izrael na výrobky, jež pocházejí z oblastí, které jsou od roku 1967 pod izraelskou správou;

H. vzhledem k tomu, že uplatňování dohody o přidružení EU-Izrael ve vztahu k okupovaným územím vedlo k nedostatečnému provádění právních předpisů EU, které nedovolují celním orgánům členských států uplatňovat preferenční zacházení stanovené dohodou o přidružení EU-Izrael na výrobky z oblastí okupovaných Izraelem, což potvrdil Soudní dvůr rozsudkem ve věci *Brita GmbH v. Hauptzollamt Hamburg-Hafen*;

I. vzhledem k tomu, že evropští občané jasně vyjádřili svou vůli ohledně produktů pocházejících z palestinských okupovaných území;

J. vzhledem k tomu, že EU se potýká s různými problémy při prosazování pravidel původu u výrobků pocházejících z osad na okupovaných územích; vzhledem k tomu, že v prohlášení EU ze čtvrtého zasedání Rady přidružení EU-Izrael v roce 2003 EU vyzdvihla „důležitost řešení bilaterální otázky pravidel původu před změnou protokolu o původu“, aby se tak umožnilo uplatňování celoevropsko-středomořské kumulace původu; vzhledem k tomu, že jelikož takové řešení neexistovalo, snažila se Komise vyřešit tyto problémy uzavřením právně nezávazné dvoustranné technické dohody s Izraelem, podle níž Izrael na každém dokladu o původu uvádí poštovní směrovací čísla míst, kde byly vyrobeny produkty, na něž se doklad vztahuje, takže celní orgány EU mohou na výrobky pocházející z izraelských osad okamžitě uvalit nepreferenční sazby cla;

K. vzhledem k tomu, že tato technická dohoda existuje na jedné straně mezi EU a Izraelem a na straně druhé mezi zeměmi ESVO a Izraelem; vzhledem k tomu, že navrhovaná úmluva tyto technické dohody nijak nerozšiřuje na území, kterých se týkají, a ani nezavazuje ostatní strany;

L. vzhledem k tomu, že podle pravidel stanovených současnou platnou technickou dohodou již Izrael a vývozci z této země musí uplatňovat rozdíly mezi výrobními činnostmi na územích, která jsou od roku 1967 pod izraelskou správou, a výrobou na mezinárodně uznávaném území Státu Izrael;

M. vzhledem k tomu, že úmluva ve své současné podobě neposkytne ani EU, ani žádné jiné smluvní straně další opravné právní prostředky pro případy, kdy bude usuzováno na nevhodné plnění pravidel o kumulaci;

N. vzhledem k tomu, že celní orgány jednotlivých členských států EU odpovídají za kontrolu platnosti deklarovaného preferenčního původu výrobků dovážených do EU; vzhledem k tomu, že celní orgány navzdory maximálnímu úsilí nemohou ověřit a zkontrolovat každý doklad o původu a každou zásilku dovezenou z Izraele do EU v rámci preferenčního režimu; vzhledem k tomu, že úmluva může znásobit tuto výzvy v oblasti logistiky tím, že rozšíří počet partnerských zemí, které při vývozu výrobků na základě jejich dohod s EU kumulují práci s materiály vyváženými Izraelem nebo jejich zpracování;

O. vzhledem k tomu, že ačkoli je nutné zabývat se problémem určování skutečného původu výrobků vyvážených z Izraele přiměřenějším způsobem, neměla by tato otázka zbrzdit sociální a ekonomickou integraci celého regionu;

P. vzhledem k tomu, že arabské jaro upozornilo na to, že jsou zapotřebí spravedlivá a nestranná pravidla, která lidu každého středomořského státu a každé středomořské země umožní plně profitovat z vlastního úsilí na poli hospodářství, a že je třeba, aby EU toto úsilí jednoznačně podporovala; vzhledem k tomu, že EU od počátku arabského jara neustále zdůrazňuje své odhodlání navázat užší obchodní vztahy s arabskými zeměmi;

Q. vzhledem k tomu, že ve svém společném sdělení ze dne 8. března 2011 nazvaném „Partnerství pro demokracii a sdílenou prosperitu s jižním Středomořím“ Komise uvádí přijetí úmluvy jako jeden z nástrojů, které mohou maximalizovat dopad obchodu a investic v tomto regionu;

R. vzhledem k tomu, že se do roku 2010 nepodařilo vytvořit evropsko-středomořskou zónu volného obchodu; vzhledem k tomu, že jedním z hlavních důvodů tohoto selhání byl nedostatek sociální, obchodní a hospodářské integrace mezi jižními středomořskými zeměmi;

S. vzhledem k tomu, že závazky vyplývající z této dohody by mohly mít velmi výrazný dopad na jednotlivé země a regiony;

1. domnívá se, že mezinárodní obchod může být prostředkem k dosažení hospodářského růstu, hospodářské diverzifikace a vymýcení chudoby, což jsou nezbytné součásti demokratizace středomořské oblasti; podporuje snahu Komise poskytnout zvýhodněný přístup na vnitřní trh EU výrobkům vyrobeným a kumulovaným ve Středomoří;

2. vítá iniciativu, jejímž záměrem je zjednodušit používání systému kumulace pravidel původu v celoevropsko-středomořské zóně; domnívá se, že regionální úmluva o celoevropsko-středomořských preferenčních pravidlech původu představuje zásadní krok směrem k usnadnění obchodování a sociální a ekonomické integraci v jižním

sousedství;

3. je znepokojen současným stavem vytváření evropsko-středomořské zóny volného obchodu, jež měla být zavedena do roku 2010 a ještě se tak nestalo; lituje, že jednotlivé subjekty neučinily žádný skutečný pokrok při vytváření nezbytných podmínek; vybízí rovněž k rozvoji dvoustranné i mnohostranné hospodářské spolupráce jih-jih, která by občanům zapojených zemí přinesla hmatatelné výhody a zlepšila politické klima v regionu; uznává, že nedostatek obchodních vztahů mezi regiony v rámci zemí jižního Středomoří byl zásadní překážkou tohoto projektu; trvá na tom, že vytvoření evropsko-středomořské zóny volného obchodu by mělo zůstat jedním z cílů EU a jejích jižních sousedů; považuje tuto úmluvu za významný pokrok směrem k vytvoření zóny volného obchodu a za možnou pobídku k obchodu mezi jižními zeměmi;

4. doufá, že nové demokracie, které v regionu vzniknou po arabském jaru, budou prosazovat lidská a sociální práva a prohloubí politický dialog, který by měl vytvořit přívětivější prostředí pro obchod mezi regiony, jelikož jedním z důvodů nedostatečného obchodování byly politiky uplatňované předchozími diktaturami; vybízí tyto nové demokracie k úzké spolupráci v rámci agadirské skupiny a k tomu, aby plně využívaly tuto úmluvu; žádá Komisi, aby byla těmto novým demokraciím nápomocna po technické stránce a umožnila jim plně využívat obchodní nástroje, které mají k dispozici, včetně této úmluvy;

5. vítá skutečnost, že tato úmluva je jediný nástroj, který vytváří potřebný právní rámec pro diagonální kumulaci nejen mezi tradičními partnery v jižním Středomoří, ale navíc zapojuje účastníky procesu stabilizace a přidružení a ESVO, čímž se zvětšuje geografický rozsah kumulace a rozšiřuje se trh příjemců kumulovaných vývozů;

6. lituje toho, že úmluvu nedoplňuje mechanismus pro urovnávání sporů pro případy problémů s ověřováním dokladů o původu; domnívá se, že smíšený výbor zaváděný úmluvou nebude funkčním nástrojem pro řešení těchto problémů; konstatuje, že tyto problémy bude tedy třeba řešit pomocí bilaterálních mechanismů pro urovnávání sporů, pokud takové existují;

7. zastává názor, že úmluva by byla značně posílena, pokud by obsahovala jednotný a účinný mechanismus pro urovnávání sporů, jenž by umožnil rychlé a uspokojivé řešení sporů týkajících se původu a kumulace výrobků; vybízí Komisi, aby vyhodnotila možnost začlenění takového mechanismu do úmluv během jejích budoucích revizí;

8. vyjadřuje politování nad skutečností, že se v textu úmluvy nepočítá s její budoucí revizí či přezkumem; domnívá se, že pro tak komplexní nástroj s širokým dopadem, jako je tato úmluva, by byla přínosná včasná revize; proto žádá Komisi, aby zvážila možnost zahrnout do úmluvy ustanovení o přezkumu;

9. zdůrazňuje, že je důležité, aby uzavření úmluvu co nejdříve doprovázela revize pravidel původu uplatňovaných na strany úmluvy, a že by tato revize měla být provedena způsobem, který uvede pravidla původu pro země jižního Středomoří do souladu s pravidly navrhovanými pro nové nařízení o všeobecném systému preferencí (GSP); domnívá se, že méně výhodná pravidla původu by ohrozila plný potenciál úmluvy a postavila by jižní sousedství do nevýhodné pozice;

10. je vážně znepokojen praktikami některých společností, které i nadále zneužívají podmínky dohody o přidružení mezi EU a Izraelem pro vývoz zboží vyrobeného na

okupovaných územích; odsuzuje tyto praktiky a domnívá se, že jsou v naprostém rozporu s mezinárodními politikami EU a že tak dochází ke zneužívání širokých možností legálního přednostního přístupu na vnitřní trh Unie; vyzývá proto Komisi, aby vypracovala černou listinu společností, které tyto praktiky nepřestávají uplatňovat, a informovala o tom členské státy;

11. připomíná, že svým rozhodnutím ve věci *Brita GmbH v. Hauptzollamt Hamburg-Hafen* Evropský soudní dvůr potvrdil, že celní orgány členského státu, do nějž je zboží dováženo, musí odmítnout přednostní zacházení v souladu s dohodou o přidružení EU-Izrael výrobkům vyváženým do EU, jež pocházejí z izraelských okupovaných území a k nimž izraelské orgány neposkytnou dostatek informací, aby bylo možno určit jejich skutečný původ;

12. domnívá se, že provádění úmluvy by nemělo podporovat zachování tohoto stavu ani vést k situaci, která by napomáhala takovému zneužívání pravidel nebo by k němu vybízela; zdůrazňuje, že úmluva by v souladu s textem preambule neměla vytvářet méně výhodné podmínky, než jaké panovaly v rámci předchozích vztahů mezi partnery volného obchodu, kteří uplatňují diagonální kumulaci; žádá Komisi, aby spolupracovala s Evropským parlamentem tak, aby tyto dva orgány mohly spojit svou politickou vůli a váhu z účelem hledání řešení k problému zneužívání vnitřního trhu; vyzývá Komisi, aby předložila nové návrhy řešení tohoto problému, které by nebylo možné obcházet;

13. konstatuje, že jak EU, tak členské státy sdružení ESVO mají technickou dohodu s Izraelem, která řeší problém teritoriality a která v omezené míře nabízí jistá řešení; domnívá se, že řešení, která umožňují tyto dohody nejsou uspokojivá; navíc poukazuje na to, že tato technická dohoda nezavazuje ostatní strany k dodržování regionální úmluvy; obává se proto, že regionální úmluva by mohla vést k tomu, že se rozmnoží situace, v nichž další smluvní strany budou mít potíže se zajištěním kumulace podle svých dohod s EU, když budou pracovat s výrobky dováženými podle jejich vlastních dohod s Izraelem na jejich vlastních územích a zpracovávat je;

14. vyzývá Komisi, aby zrevidovala a případně znovu vyjednala technickou dohodu tak, aby byla účinnější a jednodušší; vyzývá Komisi, aby nalezla řešení, jež by platilo také pro zboží dovážené od třetích stran, které na svém vlastním území kumulovaly práci s materiály či zpracování materiálů dovážených podle jejich dohod s Izraelem; vyzývá Komisi, aby podporovala zařazení ustanovení vedoucích k jednotnému uplatňování zásady teritoriality všemi smluvními stranami do jakékoli budoucí revize regionální úmluvy;

15. konstatuje, že podle postupů stanovených platnou technickou dohodou uzavřenou mezi EU a Izraelem na jedné straně a ESVO a Izraelem na straně druhé již izraelské celní orgány a vývozci odlišují výrobní procesy uskutečněné v izraelských osadách na okupovaných územích od výroby probíhající na mezinárodně uznávaném území Státu Izraele; upozorňuje na to, že tyto postupy nezajišťují předávání informací o závěrech, které izraelské orgány a vývozci z tohoto rozlišování vyvodí a jež by celním orgánům EU umožnily správně, jednoduše a účinně provádět stejné rozlišení; vyzývá Komisi, aby s celními orgány členských států spolupracovala na hledání řešení, jehož pomocí by bylo možné učinit z této technické dohody jednoduchý, účinný a spolehlivý mechanismus;

16. domnívá se, že jednoduchý, účinný a spolehlivý mechanismus, který by nahradil stávající technickou dohodu, by měl být vyjednán s Izraelem tak, aby izraelští vývozci i celní orgány uplatňovaly stejné rozdíly a jasně a řádně označovali skutečnost, že výrobkům udělily status původu na základě výrobní činnosti prováděné na územích, která jsou od roku 1967 pod izraelskou správou;

17. naléhavě vyzývá členské státy, aby zajistily, že jejich celní orgány budou efektivně uplatňovat technickou dohodu a budou jednat v duchu rozsudku Evropského soudního dvora při vstupu kumulovaných výrobků z Izraele na trh EU v souladu s diagonální kumulací, kterou umožňuje regionální úmluva; domnívá se, že Komise by se měla ujmout vedení při koordinování takového úsilí na úrovni EU a že by rovněž měla podniknout kroky zvyšující povědomí celních orgánů jednotlivých členských států EU o tom, jak tuto technickou dohodu uplatňovat na kumulované výrobky z Izraele; je přesvědčen, že celní orgány EU by měly účinněji kontrolovat její uplatňování, aby se zamezilo zneužívání přednostního přístupu;

18. jelikož do stávajícího textu úmluvy není obdobné ustanovení zapracováno, žádá Komisi, aby po třech letech provedla hodnocení dopadu, které mimo jiné vyhodnotí přínos přijetí úmluvy a dopad kumulace podle úmluvy na praktiky některých výše uvedených společností;

19. zdůrazňuje potřebu zvýšit povědomí o možnostech, které poskytuje zjednodušená kumulace podle nové celoevropsko-středomořské úmluvy, především pak v rámci podnikatelských kruhů v zemích jižního Středomoří; podporuje iniciativy přijímané Komisí za účelem vytvoření tohoto povědomí;

20. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, vládám a parlamentům smluvních stran regionální úmluvy o celoevropsko-středomořských preferenčních pravidlech původu a předsedům parlamentního shromáždění Unie pro Středomoří.